

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 9. novembrī
(OR. en)

15270/23

POLCOM 265
COMER 135
UD 251
COHOM 216

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 8. novembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 689 final
Temats:	KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI par eksporta atļaujām 2022. gadā saskaņā ar regulu par tādu preču tirdzniecību, ko varētu izmantot nāvessoda izpildei, spīdzināšanai vai citādi nevēlīgai, necilvēcīgai vai pazemojošai rīcībai vai sodīšanai

---

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 689 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 689 *final*

Briselē, 8.11.2023.
COM(2023) 689 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**par eksporta atļaujām 2022. gadā saskaņā ar regulu par tādu preču tirdzniecību,
ko varētu izmantot nāvessoda izpildei, spīdzināšanai vai citādi nežēlīgai, necilvēcīgai
vai pazemojošai rīcībai vai sodīšanai**

1. Ievads

Regulas (ES) 2019/125 par tādu preču tirdzniecību, ko varētu izmantot nāvessoda izpildei, spīdzināšanai vai citādei nežēlīgai, necilvēcīgai vai pazemojošai rīcībai vai sodīšanai¹ (“regula”), mērķis ir valstīs ārpus ES novērst nāvessodu, no vienas puses, un spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu vai pazemojošu rīcību vai sodīšanu, no otras puses. Tajā ir šāds preču nošķirums:

- preces, kuras pēc savas būtības ir ļaunprātīgi izmantojamas un vai tās vispār nedrīkstētu tirdzniecībā (II pielikums), un
- preces, kuras var likumīgi izmantot, piemēram, tiesībaizsardzības jomā lietotas ierīces (III pielikums), un preces ārstnieciskai izmantošanai (IV pielikums).

Uz III un IV pielikumā uzskaitīto preču tirdzniecību attiecas konkrēti ierobežojumi.

Regulas 26. panta 3. punktā ir noteikts, ka dalībvalstis sagatavo publisku ikgadēju darbības ziņojumu. Ziņojumā jāsniedz informācija par saņemto pieteikumu skaitu, par attiecīgajām precēm un par valstīm, uz ko attiecas šie pieteikumi, un par lēmumiem, kas pieņemti par šiem pieteikumiem. Regulas 26. panta 4. punktā ir noteikts, ka Komisija sagatavo gada ziņojumu, par pamatu ņemot dalībvalstu publicētos ikgadējos darbības ziņojumus. Minēto gada ziņojumu tā dara publiski pieejamu.

Komisijas ziņojumā ir sniegta informācija par dalībvalstu atļauju piešķiršanas darbībām 2022. gadā attiecībā uz tādu preču eksportu², ko varētu izmantot spīdzināšanai vai nāvessoda izpildei.

Visas dalībvalstis ir ziņojušas par eksporta atļauju skaitu, kas tika piešķirtas un noraidītas saskaņā ar regulas 11. panta 1. punktu un 16. panta 1. punktu, un par precēm un galamērķa valstīm, uz kurām tās attiecas. Dažos gadījumos dalībvalstu kompetentās iestādes ir ziņojušas arī par to preču skaitu vai daudzumiem, kuru eksports tika atļauts, un to tiešo lietotāju kategoriju, kuriem preces tika piegādātas.

Atļaujas saskaņā ar Regulu (ES) 2019/125

Regulas 11. panta 1. punktā un 16. panta 1. punktā ir noteikts, ka attiecīgi III un IV pielikumā minēto preču eksportam ir vajadzīga atļauja³.

Regulas III pielikumā uzskaitītas konkrētas preces, ko varētu izmantot spīdzināšanai vai citādei nežēlīgai, necilvēcīgai vai pazemojošai rīcībai vai sodīšanai. Preces, kas minētas III pielikumā, ietilpst šādās pozīcijās: cilvēku savaldīšanai paredzētas preces, masu nekārtību novēršanai vai paš aizsardzībai paredzēti ieroči un ierīces, un ieroči un ierīces, kas izsmidzina paralizējošas vai kairinošas ķīmiskas vielas, lai novērstu masu nekārtības vai nodrošinātu paš aizsardzību, kā arī dažas saistītas vielas.

¹ OV L 30, 31.1.2019., 1. lpp.

² Šajā ziņojumā nav sniegta informācija par to, kā eksportētāji izmantojuši Savienības vispārējo eksporta atļauju (atbilstīgi regulas V pielikumam) tādu preču eksportam, kas minētas IV pielikumā.

³ Regulas 2. panta d) punktā termins “eksports” ir definēts kā “preču izvešana no Savienības muitas teritorijas, tostarp tādu preču izvešana, kam vajadzīga muitas deklarācija, kā arī preču izvešana pēc to uzglabāšanas brīvajā zonā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 nozīmē”.

Regulas IV pielikumā ir uzskaitītas konkrētas ķīmiskās vielas, ko varētu izmantot nāvējošām injekcijām.

Izņemot gadījumus, kad IV pielikumā minēto preču eksportam tiek izmantota V pielikumā paredzētā Savienības vispārējā eksporta atļauja (*GEA*), šī eksporta atļauja jāsaņem no attiecīgās dalībvalsts kompetentajām iestādēm atbilstoši regulas I pielikumam.

Eksportēšanu uz galamērķiem, kas minēti Savienības vispārējā eksporta atļaujā, parasti var veikt bez dalībvalsts piešķirtas individuālās vai visaptverošās atļaujas. Līdzšinējā pieeja ir bijusi iekļaut V pielikumā valsti, kas nav ES dalībvalsts, ja tā ir ratificējusi attiecīgu starptautisku nolīgumu, apņēmoties atcelt nāvessodu par visiem noziegumiem. Attiecībā uz valstīm, kas nav Eiropas Padomes dalībvalstis, tas nozīmē, ka attiecīgajai valstij bez atrunām ir jāratificē Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (*ICCPR*) otrais fakultatīvais protokols.

Tomēr, ja ir pamatotas aizdomas par eksportētāja spēju ievērot šādas atļaujas nosacījumus vai eksporta kontroles tiesību aktus, kompetentā iestāde var aizliegt eksportētājam izmantot Savienības *GEA*.

Regulas (ES) 2019/125 20. panta 2. punktā ir paredzēts, ka dalībvalsts piešķirta eksporta atļauja var būt individuālā atļauja (atļauja eksportēt vienam tiešajam lietotājam vai saņēmējam trešā valstī) vai visaptverošā atļauja (atļauja eksportēt vienam vai vairākiem konkrētiem tiešajiem lietotājiem vienā vai vairākās konkrētās trešās valstīs)⁴.

Regulas 3., 4. un 5. pantā attiecīgi ir aizliegts II pielikumā minēto preču eksports, imports un tranzīts. Kompetentās iestādes var paredzēt atkāpi no aizlieguma, taču tikai gadījumā, ja tiek pierādīts, ka attiecīgās preces lieto vienīgi ar nolūku tās publiski izstādīt muzejā (vai nu valstī, kas nav ES dalībvalsts, vai arī – saskaņā ar 4. pantu – dalībvalstī), ņemot vērā to vēsturisko nozīmi.

2. Piešķirtās un noraidītās atļaujas

2022. gadā kopumā tika paziņots par 246 atļaujām, un par atļauju piešķiršanu paziņoja 10 dalībvalstis. Pārējās dalībvalstis informēja Komisiju, ka tās netika saņēmušas atļaujas pieteikumus saskaņā ar regulu; tas liecina par ierobežotu darbību šajā jomā. Tāpat kā iepriekšējos ziņojumos, dati nenodrošina kritisko masu, no kuras izdarīt pamatotus secinājumus.

Tā kā regulas 2. pantā paredzētajā “individuālās atļaujas” un “visaptverošās atļaujas” definīcijā nav ietverts kvantitatīvais elements, piešķirto atļauju skaita norādīšana nenodrošina informāciju par tādu preču skaitu vai daudzumu, uz kurām attiecas minētās atļaujas. Informācijā, kuru dalībvalstis sniedz Komisijai, parasti nav nodalītas individuālās atļaujas un visaptverošās atļaujas.

⁴ Regulas 2. panta p) punktā ir pilnībā definēta “individuālā atļauja”. Regulas 2. panta q) punktā ir pilnībā definēta “visaptverošā atļauja”.

Dalībvalstis paziņoja, ka 2022. gadā tās ir noraidījušas 9 eksporta atļaujas pieteikumus. Paziņotie noraidīšanas gadījumi attiecās uz III pielikuma 3.1. kodā⁵ aprakstītajām precēm, kuras bija paredzētas eksportam uz Baltkrieviju, Brazīliju, Ķīnu, Indiju, Izraēlu, Filipīnām un Dienvidāfriku, savukārt III pielikuma 2.2. kodā⁶ aprakstītās preces bija paredzētas eksportam uz Alžīriju. Vēl viens darījums, kas tika noraidīts attiecībā uz IV pielikuma 1.1. kodā⁷ aprakstītajām precēm, bija paredzēts eksportam uz Indonēziju.

Regulas 3., 4. un 5. pantā attiecīgi ir aizliegts II pielikumā minēto preču eksports, imports un tranzīts. Saskaņā ar regulu kompetentajām iestādēm ir atļauts paredzēt atkāpi no aizlieguma, taču tikai gadījumā, ja tiek pierādīts, ka attiecīgās preces lieto vienīgi ar nolūku tās publiski izstādīt muzejā (vai nu valstī, kas nav ES dalībvalsts, vai arī – saskaņā ar 4. pantu – dalībvalstī), ņemot vērā to vēsturisko nozīmi. Kompetentās iestādes ziņoja, ka tās nav piešķirušas šādas atkāpes 2022. gadā.

Šā ziņojuma *1. pielikumā* ir sniegta informācija par valstu kompetento iestāžu 2022. gadā piešķirto eksporta atļauju skaitu pa preču kategorijām (regulas III un IV pielikums). Informācijā par piešķirto atļauju skaitu nav iekļauts eksports saskaņā ar Savienības vispārējo eksporta atļauju (V pielikums).

2. pielikumā ir sniegta informācija par noraidīto pieteikumu skaitu pa preču kategorijām (III un IV pielikums).

3. pielikumā ir sniegta informācija par piešķirto atļauju un noraidīto pieteikumu skaitu laikposmā no 2017. līdz 2022. gadam.

4. pielikumā ir sniegta informācija par to paziņoto eksporta atļauju skaitu, kuras dalībvalstis izsniegušas attiecībā uz III pielikumā uzskaitītajām precēm.

5. pielikumā ir sniegta informācija par paziņotajiem atļautā un noraidītā eksporta galamērķiem attiecībā uz III pielikumā uzskaitītajām precēm.

6. pielikumā ir apkopota Komisijai sniegtā informācija par paziņoto atļautā eksporta galīgo izmantojumu attiecībā uz III pielikumā uzskaitītajām precēm.

7. pielikumā ir sniegts pārskats par III pielikumā uzskaitītajām precēm, ko atļauts eksportēt, un to galamērķiem.

8. pielikumā ir sniegta informācija par to paziņoto eksporta atļauju skaitu, kuras dalībvalstis izsniegušas attiecībā uz IV pielikumā uzskaitītajām precēm.

9. pielikumā ir sniegta informācija par paziņotajiem atļautā un noraidītā eksporta galamērķiem attiecībā uz IV pielikumā uzskaitītajām precēm.

10. pielikumā ir apkopota Komisijai sniegtā informācija par paziņoto atļautā eksporta galīgo izmantojumu attiecībā uz IV pielikumā uzskaitītajām precēm.

11. pielikumā ir sniegts pārskats par IV pielikumā uzskaitītajām precēm, ko atļauts eksportēt, un to galamērķiem.

---

⁵ Pārnēsājami ieroči un ierīces, kas ievada vai racionē paralizējošas vai kairinošas ķīmiskas vielas devu.

⁶ Elektrošoka zižļi.

⁷ Ātras un vidējas iedarbības barbiturātu grupas anestēzijas vielas.